

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова Приймальної комісії,
Голова комісії з реорганізації НАУ,
в.о. ректора

Ксенія СЕМЕНОВА

« 15 » 04 2024 року.

**ПРОГРАМА
ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
ДО АСПРАНТУРИ**

зі спеціальності 075 Маркетинг

на здобуття наукового ступеня доктора філософії

(третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти)

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Освітньо-наукова програма «Маркетинг»

ПЕРЕДМОВА

Програма вступного додаткового випробування за спеціальністю «Маркетинг» відображає сучасний стан наукової проблематики з економічної теорії, економічної діяльності суб'єктів господарювання та основ управління та адміністрування.

Завдання вступного додаткового випробування укладено з метою виявлення компетентностей (знань, вмінь, навичок), якими володіє кандидат на вступ до аспірантури для підготовки на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти з метою здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю «Маркетинг», тому включає перевірку підготовки здібностей за найважливішими навчальними розділами, знання з яких необхідні для подальшого навчання в аспірантурі: знання загальних концепцій та закономірностей розвитку економічної теорії, управління та адміністрування, а також вміння системно застосовувати набуті знання для розв'язання дослідних теоретико-прикладних завдань.

Вступне додаткове випробування складається з письмової відповіді на чотири теоретичні питання.

Зразок кваліфікаційного завдання вступного додаткового випробування надано в додатку.

Розробники програми:

д.е.н., проф., завідувач кафедри маркетингу Тетяна КНЯЗЄВА

к.е.н., доц., доцент кафедри маркетингу Анна ШЕВЧЕНКО

Програму вступного додаткового випробування до аспірантури зі спеціальності 075 «Маркетинг» для підготовки на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти з метою здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD) обговорено та схвалено на засіданні кафедри маркетингу ФЕБА НАУ, протокол № 1 від 08.01.2024 р.

Завідувач кафедри

Надія АНТИПЕНКО

I. ЗМІСТ ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

1. Предмет економічної теорії.
2. Економічні теорії і закони, їх об'єктивний характер.
3. Етапи історичного розвитку економічної теорії, як відображення поглядів на її предмет.
4. Методи пізнання соціально-економічних процесів та принципи економічного аналізу.
5. Ціна, як економічна категорія. Функції ціни. Система і види ціни. Структура ціни.
6. Економічні цілі й рушійні сили суспільства. Ресурси й виробництво. Мотиви виробництва.
7. Основні форми власності в ринковій системі.
8. Загальна природа витрат виробництва, їх види та структура. Проілюструвати динаміку витрат фірми на графіку.
9. Поведінка споживача на ринку: ефект доходу та заміщення.
10. Ринок робочої сили та безробіття. Форми безробіття.
11. Товарне виробництво і закон вартості.
12. Принципи співставлення валового доходу з валовими витратами, граничного доходу з граничними витратами. Правило граничного випуску для розрахунку беззбиткового виробництва і оптимального випуску продукції підприємства.
13. Сутність та функції грошей.
14. Ринок та його сутність. Критерії ринкового господарства.
15. Моделі формування ринкових систем.
16. Поняття інфраструктури ринку.
17. Сутність монополії та форми монополістичних об'єднань. Причини виникнення та зміцнення монополій.
18. Підприємство: сутність, функції. Фірма, як суб'єкт ринкових відносин. Система мотивації діяльності підприємця та особи найманої праці.
19. Концепція альтернативної вартості блага і витрати виробника.
20. Цілі та форми державного регулювання економіки. Держава як суб'єкт ринкових відносин.
21. Екстенсивна та інтенсивна форми економічного зростання.
22. Циклічний характер відтворення. Фази економічного циклу. Класифікація циклів («економічних хвиль»).
23. Види інфляції. Класифікація інфляції за темпами протікання.
24. Монополія та практика ціноутворення. Цінова конкуренція і цінова дискримінація.

25. Інфляція та безробіття.
26. Міжнародна торгівля і ефективність національної економіки.
27. Кількісна теорія грошей.
28. Платіжний баланс України.
29. Основні й оборотні фонди. Амортизація. Фізичний і моральний знос основних фондів.
30. Сутність грошей. Функції грошей.
31. Конкуренція – основна риса механізму ринкового господарювання. Види конкуренції.
32. Роль банківської системи в інвестиційному процесі та економічному зростанні.
33. Номінальний і реальний ВВП.
34. Класифікація товарів виходячи з понять еластичності попиту на товар.
35. Фактори сукупного попиту.
36. Діловий економічний цикл і динаміка безробіття.
37. Базисна модель суспільної економічної рівноваги. Сукупний попит і сукупна пропозиція.
38. Цінова еластичність попиту.
39. Місце економічних законів попиту і пропозиції в системі законів ринкового господарювання. Умови ціноутворення в ринковій економіці.
40. Економічне зростання, його показники. Накопичення як основне джерело економічного зростання.
41. Конвертованість національної грошової одиниці. Поняття обмінного курсу валюти.
42. Вільне ринкове господарство й соціально-орієнтоване ринкове господарство.
43. Структура міжнародної валютної системи. Поняття валютного курсу.
44. Ринкова рівновага. Криві попиту та пропозицій (графіки).
45. Центральний емісійний банк України та його місце в кредитній системі.
46. Конкуренція й монополія. Відмінності в ціноутворенні конкурентної фірми і монополії.
47. Валовий національний продукт (ВНП), методи розрахунків.
48. Фіксовані ціни та наслідки їх встановлення. Дефіцит. Надлишок.
49. Показники виміру рівня інфляції в Україні.
50. Відтворення основних фондів. Показники фондівіддачі, фондоозброєності, фондомісткості.
51. Антимонопольне законодавство: його задачі в умовах ринкової економіки.

52. Фактори ефективної праці підприємства.
53. Фактори, які впливають на сукупну пропозицію в економіці.
54. Включення економіки України в світове господарство.
55. Фактори інвестиційної активності і основні задачі інвестиційної політики в Україні.
56. Економічна політика держави на різних етапах економічного циклу.
57. Податкова система в ринковій економіці.
58. Норма прибутку і її динаміка (формула).
59. Розподіл доходів в суспільстві.
60. Закон попиту. Попит та обсяги попиту. Крива попиту (графік).
61. Основні цілі та завдання управління 3. Види управління та їх характеристика 4. Суб'єкт та об'єкт управління.
62. Основні школи та концепції управління.
63. Сучасні принципи управління.
64. Внутрішнє та зовнішнє середовище організації.
65. Стадії життєвого розвитку організації.
66. Система адміністративного управління (AMS).
67. Роль функції планування в діяльності організації.
68. Етапи та види планування. Методи планування.
69. Суть організаційної діяльності та її місце в системі управління. Цілі та принципи функції організації.
70. Організаційна структура управління: типи та характерні особливості.
71. Поняття мотивації та її класифікація. Вплив теорії поколінь на мотивацію працівників.
72. Сутність та призначення функції контролю. Роль керівника у здійсненні ефективного контролю.
73. Поняття і сутність лідерства.
74. Сутність комунікацій та їх інформаційне забезпечення.
75. Взаємозв'язок відповідальності та етики в управлінні.

II. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Під час проведення вступного іспиту забороняється користуватись будь-яким допоміжним матеріалом.

III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕННОСТІ ВСТУПНИКІВ

1. Вступне випробування має кваліфікаційний характер. Шкала оцінювання: національна та ECTS. Вступне випробування проводиться письмово та оцінюється за 200-бальною шкалою.

2. Кваліфікаційне завдання вступного випробування складається з чотирьох питань (1,2,3,4).

РЕЙТИНГОВІ ОЦІНКИ

Виконання окремих завдань вступного випробування

<i>Вид навчальної роботи</i>	<i>Максимальна величина рейтингової оцінки (бали)</i>
Виконання завдання №1-4	50
Усього	200

Значення рейтингових оцінок в балах за виконання завдань вступного іспиту та їх критерії

<i>Оцінка</i>	<i>Виконання завдання №1-4</i>
Відмінно	47,5-50
Добре	43,75-47,25
Задовільно	25,25-43,5
Незадовільно	0-25

Відповідність рейтингових оцінок у балах оцінкам за національною шкалою

<i>Оцінка в балах</i>		<i>Пояснення</i>	
101-200	190-200	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)	Вступне випробування складено
	175-189	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)	
	101-174	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків та задовольняє мінімальним критеріям)	
0-100		Вступне випробування не складено	

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основні

1. Варіан Х.Й. Макроекономічний аналіз. Навчальний підручник, К.: 2015. 789 с.
2. Гальчинський А.С., Єщенко П.С., Палкін Ю.І. Основи економічних знань: навч. посіб. К.: Вища школа, 2018. 544 с.
3. Довбня С.Б., Найдовська А.О. Стратегія підприємства. Частина 2: Навч. посібник. Дніпро: НМетАУ, 2021. 92 с.
4. Економіка підприємства / Л.Л. Лазебник, В.В. Гурочкіна, Л.В. Слюсарєва та ін. ; за заг. ред. Л.Л. Лазебник. Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. 426 с.
5. Економіка підприємства : підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.
6. Економіка і бізнес: підручник / за ред. Л.Г. Мельника, О.І. Карінцевої. Суми: Університетська книга, 2021. 316 с.
7. Економіка і фінанси підприємства: навч. посіб. / за заг.ред. І.М. Метошоп Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2020. 490 с.
8. Економічна теорія: навч. посіб. Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, О. С. Марченко та ін.; за заг. ред. Л. С. Шевченко. 2-ге вид. Харків: Право, 2019. 268 с.
9. Кривов'язюк І.В. Антикризове управління підприємством: навчальний посібник. 3-тє видання, доповн. і переробл. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 396 с.
10. Мікроекономіка: навчальний посібник. Укл: С.В. Бойда. Чернівці: Чернівець. нац. унів-т., 2021. 176 с.
11. Мікроекономіка: Навч. посібник / Н. М. Каменєва, М. В. Косич, О. Ю. Александрова та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 305 с.
12. Мальська М., Білоус С. Менеджмент організацій: теорія і практика. К.: SBA-print, 2019. 190 с.
13. Менеджмент: навч. посіб. / [уклад.: Л. В. Шинкарук, Т. Л. Мостенська, Т. О. Власенко]. Київ : Кондор, 2021. 220 с.
14. Соціальна, поведінкова, адаптивна економіка: теорія та практика. Монографія. Кол. авт.: О.І. Павлов, Т.А. Кулаковська, В.А. Самофатова [та ін.]; за ред. О.І. Павлова. Одеса: Астропринт, 2016. 172с.
15. Фінансовий менеджмент: підручник / О.В. Кнейслер, О.Р. Квасовський, О.Ю. Ніпіаліді; за ред. д-ра екон. наук, професора Кнейслер О. В. Тернопіль: Вид-во «Економічна думка», 2018. 478 с.

Додаткові

16. Базилевич В.Д. Історія економічних учень: Підручник: У 2-х ч./За ред. Базилевича В.Д. К.: Знання, 2008. ч. 1. 582с; ч. 2. 575с.
17. Діденко В.М. Менеджмент: підручник. К.: Кондор, 2018. 584 с.
18. Жигалкевич, Ж. М. Цільові орієнтири розвитку квазіінтеграційних структур взаємодіючих підприємств: монографія. Херсон: ФОП Вишемирський В.С., 2020. 348 с.
19. Інвестиційна пріоритетність галузей економіки : монографія / С.О. Гуткевич та ін. ; за заг. ред. проф. С.О. Гуткевич. Харків : Діса Плюс, 2021. 208 с.
20. Ковалів М.В., Ортинська Н.В., Хомишин І.Ю., Єсімов С.С., Сkochиляс-Павлів О.В., Кузьмін О.Є., Жовтанецька О. О., Заяць Н.О. Системний аналіз і прийняття інноваційних рішень. 2-ге видання. Рекомендовано МОН України. «НОВИЙ СВІТ-2000», 2020. 227 с.
21. Моделювання та реінжиніринг бізнес-процесів: підручник. / [С.В. Козир, В.В. Слесарев, С.А. Ус, Т.В. Хом'як]. Дніпро: НТУ «ДП», 2022. 163 с.
22. Мочерний С.В., Устенко О.А., Чеботар С.І. Основи підприємницької діяльності: навч. посіб. К.: ВЦ «Академія», 2019. 280 с.
23. Процесно-структурований менеджмент: методологія та інструментарій: монографія / О.Є. Кузьмін, І.В. Алексєєв, О.Г. Мельник, Н.Я. Петришин та ін.; за ред. О.Є. Кузьміна. Львів: Видавництво «Растр-7», 2018. 428 с.
24. Негрей М., Тужик К. Теорія прийняття рішень: підручник. К. : Центр навчальної літератури, 2018. 272 с.
25. Савіна Г.Г. Сучасний управлінський інструментарій ефективного функціонування підприємств / [Савіна Г.Г., Зайцева О.І., Шукліна В.В. та ін.]. Херсон, ПП Вишемирський В.С., 2017. 235 с.
26. Чандран Наїр. Держава сталого розвитку. Майбутнє урядування, економіки та суспільства. К.: Наш формат, 2020. 288 с.
27. Чинники і тренди економічного зростання в Україні: колективна монографія / за ред. д-ра екон. наук М.І. Скрипниченко; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозів. НАН України». Електрон. дані. К., 2018. 386 с. <http://ief.org.ua/docs/mg/302.pdf>
28. Функціональні аспекти фінансового менеджменту як інструменту управління економічними системами: монографія / І.М. Вахович, В.Ю. Дорош, Х.М. Диль, М.С. Забедюк [та 13 інших]. Луцьк : Відділ іміджу та промоції Луцького НТУ, 2021. 210 с.
29. Brigham E., Ehrhardt M.. Financial Management: Theory & Practice 16th Editio. Cengage Learning, 2020. 1186 p.
30. PwC Україна: Економічний прогноз «Світ у 2050 році». URL: <https://www.pwc.com/ua/uk/pressroom/2015/the-world-in-2050.html7>

ДОДАТОК

Національний авіаційний університет Кафедра маркетингу

КВАЛІФІКАЦІЙНЕ ЗАВДАННЯ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МАРКЕТИНГ»
ВСТУПНОГО ДОДАТКОВОГО ВИПРОБУВАННЯ ТРЕТЬОГО (ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ
ОСВІТИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ (PHD)

ВАРІАНТ № 1

1. Поясніть предмет економічної теорії.
2. Розкрийте економічні цілі й рушійні сили суспільства. Ресурси й виробництво. Мотиви виробництва.
3. Поясніть сутність та функції грошей.
4. Вплив теорії поколінь на мотивацію працівників.

Гарант освітньо-наукової програми
підготовки докторів філософії

Тетяна КНЯЗЄВА

«15» січня 2024 р.